

Struktura kont i pozostałe aspekty związane z rozliczaniem transakcji klientów bezpośrednich i pośrednich (rynek terminowy, obrót zorganizowany)

1. Wstęp

Regulacje MiFID 2 oraz MiFIR wymagają, by CCP udostępniał uczestnikom rozliczającym (*clearing members*) taką strukturę kont, która umożliwia identyfikację pozycji i zabezpieczeń ich klientów bezpośrednich (*direct clients – DC*) i pośrednich (*indirect clients – INDC*). W tym celu CCP powinien umożliwić swojemu uczestnikowi rozliczającemu założenie kont typu:

- **GOSA** (*gross omnibus segregated account*) – gdzie KDPW_CCP rejestruje pozycje i aktywa klientów bezpośrednich i klientów pośrednich, których w systemie rozliczeń reprezentuje uczestnik rozliczający w sposób umożliwiający dokonywanie oddzielnych zapisów pozycji każdego klienta, a uczestnik rozliczający KDPW_CCP zobowiązuje się do zapewnienia segregacji pozycji poszczególnych klientów w taki sposób, że aktywa danego klienta nie mogą być użyte do pokrycia strat innych klientów, oraz
- **OSA** (*omnibus segregated account*) – gdzie KDPW_CCP rejestruje pozycje i aktywa klientów bezpośrednich i klientów pośrednich, których w systemie rozliczeń reprezentuje uczestnik rozliczający.

KDPW_CCP posiada funkcjonalności kont spełniające wymagania nałożone przez regulacje na CCP.

2. Definicje

NKK (numer klasyfikacyjny klienta) jest podstawowym i niezbędnym atrybutem konta rozliczeniowego przypisanym do klienta i opisującym jego podstawowe cechy. Numer klasyfikacyjny klienta jest nadawany na podstawie dyspozycji otwarcia NKK na wniosek uczestnika rozliczającego. Proces przebiega automatycznie poprzez wysłanie do systemu KDPW_CCP komunikatu XML (instrukcja dotycząca NKK – acmt.rqc.001.03). Dla każdego NKK prowadzone jest jedno konto zabezpieczeń (PB). Każde NKK można oznaczyć dodatkowym atrybutem *klient bezpośredni* lub *klient pośredni*.

Konto rozliczeniowe (PA) jest podstawowym urządzeniem ewidencyjnym tworzonym w celu rejestracji transakcji. Jest ono otwierane automatycznie poprzez przesłanie przez uczestnika rozliczającego do systemu KDPW_CCP komunikatu XML (instrukcja dotycząca konta – acmt.rqa.002.02). Atrybuty konta rozliczeniowego: typ własności, typ uczestnictwa, identyfikator umowy reprezentacji, NKK, numer portfela.¹

Konta zagregowane to urządzenia ewidencyjne prowadzone przez KDPW_CCP w systemie kont, niebędące kontami rozliczeniowymi, a służące przedstawieniu zapisów dokonywanych na tych kontach prowadzonych dla danego uczestnika rozliczającego, w obrębie jednego typu własności. Dla kont rozliczeniowych możliwe jest tworzenie jednopoziomowych agregacji poprzez wskazanie kont

¹ Dla każdego NKK może być prowadzonych n kont rozliczeniowych. Dla każdego konta rozliczeniowego wyznaczane jest odrębnie wymaganie z tytułu depozytów zabezpieczających (Margin). Jeżeli dla danego NKK prowadzone są dwa lub więcej kont rozliczeniowych, wymóg depozytowy wyznaczany jest na każde konto rozliczeniowe odrębnie, natomiast zabezpieczenia rejestrowane są na jednym koncie zabezpieczeń prowadzonym dla tego NKK. Wyjątek od tej sytuacji ma miejsce jedynie w przypadku zastosowania mechanizmu agregacji (stworzenia NKK zagregowanego), kiedy to wymóg depozytowy wyznaczany jest dla wynettowanych pozycji zarejestrowanych na co najmniej dwóch kontach rozliczeniowych.

rozliczeniowych (analitycznych), które będą stanowiły podstawę agregacji (komunikat acmt.rqa.003.01). Konta zagregowane oznaczone są odrębnym NKK (AGGR). Umożliwiają one wyliczenie wspólnego wymogu depozytowego dla pozycji zapisanych na różnych kontach rozliczeniowych (w tym posiadających różne NKK).

W dalszej części materiału zaprezentowane są przykładowe warianty prowadzenia kont dla klientów bezpośrednich i klientów pośrednich. Nie jest to wyczerpujący katalog możliwości istniejących w strukturze kont oferowanej w systemie KDPW_CCP, który pozwala na dużą elastyczność. Tym samym możliwe jest stosowanie kombinacji poniższych wariantów. Żaden z wariantów konfiguracji kont, nawet ten zapewniający najwyższy poziom identyfikacji i segregacji, a tym samym bezpieczeństwa, nie wiąże się z dodatkowymi kosztami po stronie uczestników ani też klientów z perspektywy Tabeli Opłat KDPW_CCP.

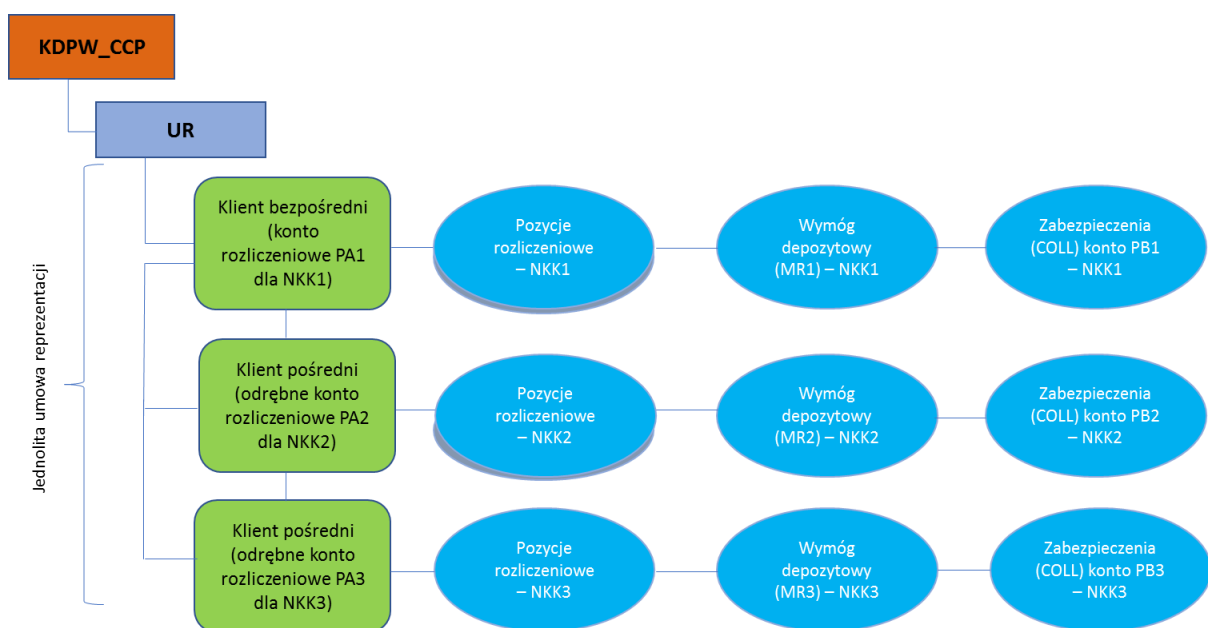
Możliwe jest delegowanie na KDPW_CCP obowiązku raportowania do Repozytorium Transakcji KDPW (RT KDPW) transakcji zarejestrowanych na kontach klientów bezpośrednich lub pośrednich pod warunkiem wskazania dla NKK kodu LEI.

3. GOSA (gross omnibus segregated account)

Konta dla klientów bezpośrednich i pośrednich (klient bezpośredni może być Członkiem Giełdy niebędącym uczestnikiem rozliczającym KDPW_CCP).

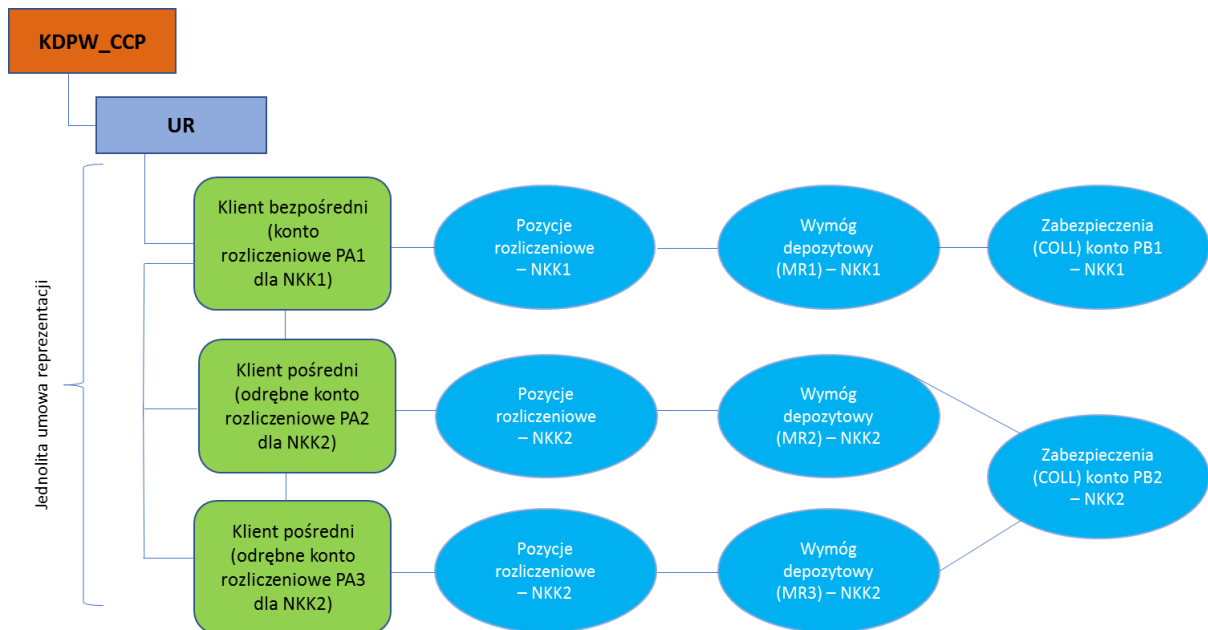
W każdym przypadku pozycje klienta bezpośredniego i pozycje klienta pośredniego będą rejestrowane oddzielnie na kontach rozliczeniowych (PA). Jeśli kilka kont rozliczeniowych zostanie otwartych przy użyciu jednego NKK, to zabezpieczenia będą przechowywane na jednym koncie zabezpieczeń (PB).

3.1 GOSA - wariant 1 – klienci pośredni z różnymi NKK (identyfikowani indywidualnie)

- klient bezpośredni i poszczególni klienci pośredni posiadają różne NKK (odrębne konta PA, odrębne wymogi depozytowe i odrębne konta PB);
- klient bezpośredni (DC) z uczestnikiem rozliczającym (UR) i klienci pośredni (INDCs) z klientem bezpośrednim (DC) są powiązani tą samą umową reprezentacji;
- klient bezpośredni może być uczestnikiem nierozliczającym KDPW_CCP (NCM), ale nie jest to wymagane; jeśli będzie NCM, wówczas ma możliwość portingu wraz z klientami pośrednimi w przypadku niewypłacalności uczestnika rozliczającego;
- wśród atrybutów NKK jest oznaczenie, czy dany klient jest DC, czy INDC;

3.2 GOSA - wariant 2 – klienci pośredni ze wspólnym NKK (nieidentyfikowani indywidualnie)

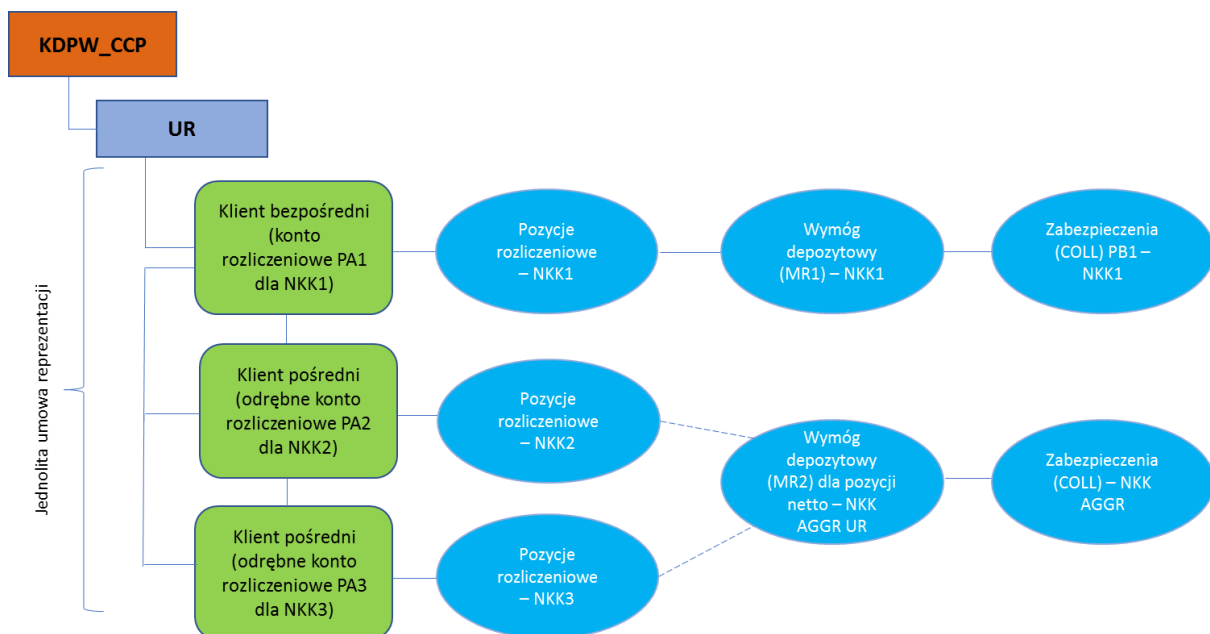
- klient bezpośredni posiada własne NKK (odrębne konto PA, odrębny wymóg depozytowy i odrębne konto PB), natomiast poszczególni klienci pośredni posiadają wspólne NKK (odrębne konta PA, odrębne wymogi depozytowe i wspólne konto PB);
- klient bezpośredni (DC) z uczestnikiem rozliczającym (CM) i klienci pośredni (INDCs) z klientem bezpośrednim (DC) są powiązani tą samą umową reprezentacji;
- klient bezpośredni może być uczestnikiem nierozliczającym KDPW_CCP (NCM), ale nie jest to wymagane; jeśli będzie NCM, wówczas ma możliwość portingu wraz z klientami pośrednimi w przypadku niewypłacalności uczestnika rozliczającego;
- wśród atrybutów NKK jest oznaczenie, czy dany klient jest DC, czy INDC;

4. OSA (omnibus segregated account)

Konta dla klientów bezpośrednich i pośrednich (klient bezpośredni może być Członkiem Giełdy niebędącym uczestnikiem rozliczającym KDPW_CCP).

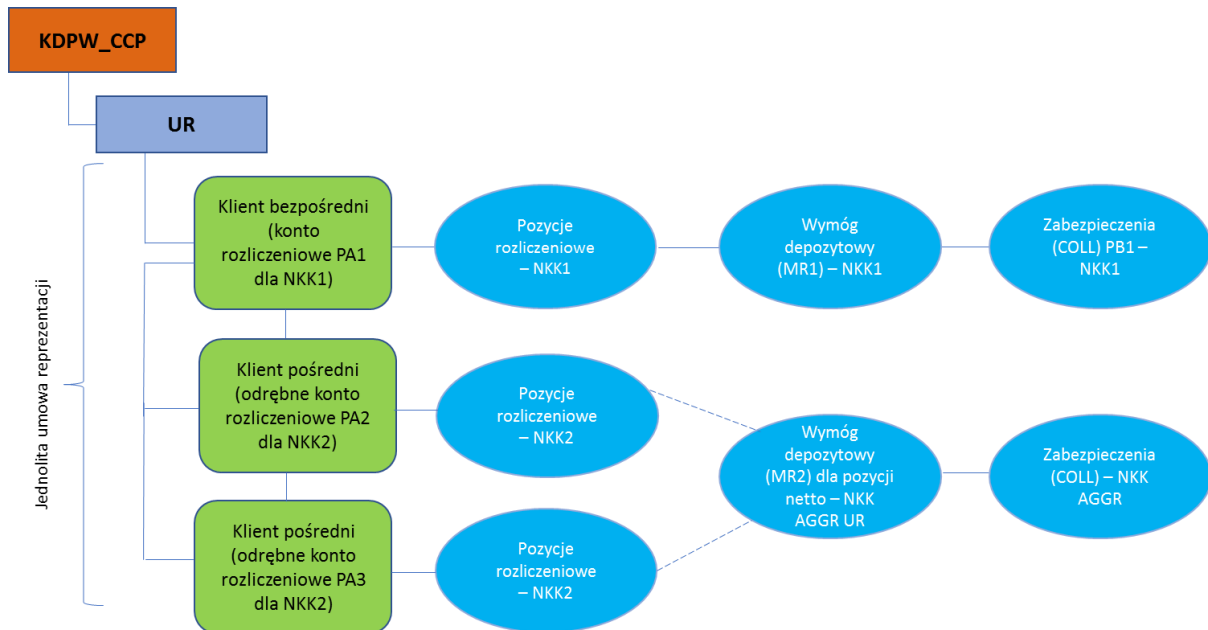
Jeśli konta dowolnej grupy klientów bezpośrednich lub pośrednich zostałyby zagregowane, to pozycje zostałyby wyliczone zgodnie z zasadą konta zagregowanego (netto), a zabezpieczenia zarejestrowane na koncie zabezpieczeń powiązanych z kontem zagregowanym. W ten sposób powstałaby konstrukcja odpowiadająca OSA.

4.1 OSA - wariant 1 – klienci pośredni z różnymi NKK (identyfikowani indywidualnie)

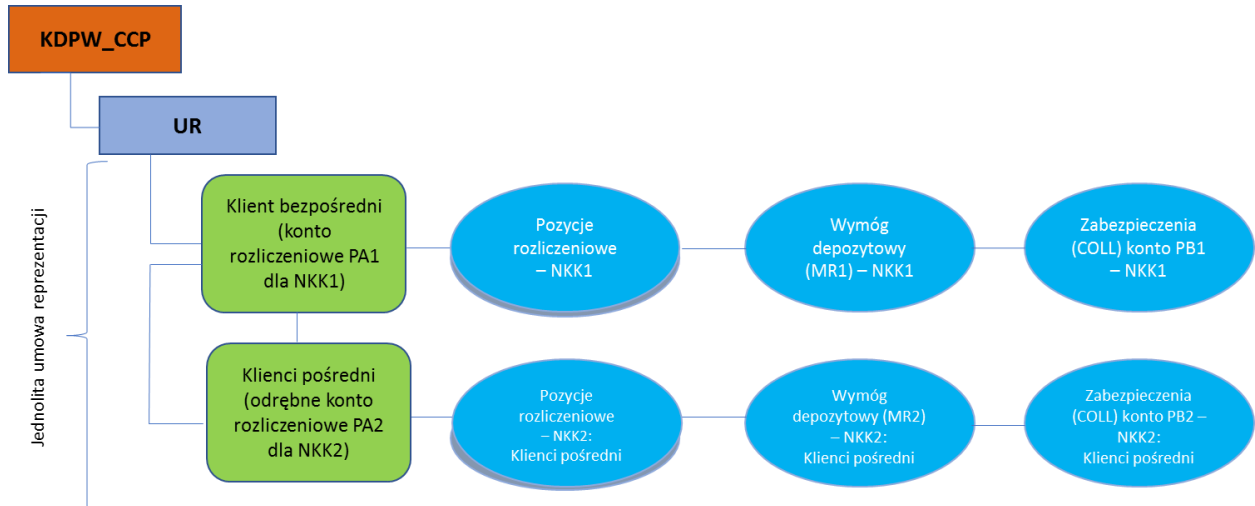
- klient bezpośredni i poszczególni klienci pośredni mają różne NKK (odrębne konta PA), przy czym pozycje klientów pośrednich są dodatkowo agregowane i dla tej agregacji wyliczany jest wspólny wymóg depozytowy oraz tworzone wspólne konto zabezpieczeń PB;
- klient bezpośredni (DC) z uczestnikiem rozliczającym (CM) i klienci pośredni (INDCs) z klientem bezpośrednim (DC) są powiązani tą samą umową reprezentacji;
- klient bezpośredni może być uczestnikiem nierozliczającym KDPW_CCP (NCM), ale nie jest to wymagane; jeśli będzie NCM, wówczas ma możliwość portingu wraz z klientami pośrednimi w przypadku niewypłacalności uczestnika rozliczającego;
- wśród atrybutów NKK jest oznaczenie, czy dany klient jest DC, czy INDC;

4.2 OSA - wariant 2 – klienci pośredni ze wspólnym NKK (nieidentyfikowani indywidualnie)

- klient bezpośredni posiada własne NKK (odrębne konto PA, odrębny wymóg depozytowy i odrębne konto PB), natomiast poszczególni klienci pośredni posiadają wspólne NKK i odrębne konta PA, przy czym pozycje klientów pośrednich są dodatkowo agregowane i dla tej agregacji wyliczany jest wspólny wymóg depozytowy oraz tworzone wspólne konto zabezpieczeń PB;
- klient bezpośredni (DC) z uczestnikiem rozliczającym (CM) i klienci pośredni (INDCs) z klientem bezpośrednim (DC) są powiązani tą samą umową reprezentacji;
- klient bezpośredni może być uczestnikiem nierozliczającym KDPW_CCP (NCM), ale nie jest to wymagane; jeśli będzie NCM, wówczas ma możliwość portingu wraz z klientami pośrednimi w przypadku niewypłacalności uczestnika rozliczającego;
- wśród atrybutów NKK jest oznaczenie, czy dany klient jest DC, czy INDC;

4.3 OSA – wariant 3 – klienci pośredni ze wspólnym NKK (nieidentyfikowani indywidualnie) na jednym koncie rozliczeniowym

- klient bezpośredni posiada własne NKK (odrębne konto PA, odrębny wymóg depozytowy i odrębne konto PB), natomiast klienci pośredni posiadają wspólne NKK i wspólne konto PA, wyliczany jest dla nich wspólny wymóg depozytowy oraz prowadzone wspólne konto zabezpieczeń PB;
- klient bezpośredni (DC) z uczestnikiem rozliczającym (CM) i klienci pośredni (INDCs) z klientem bezpośrednim (DC) są powiązani tą samą umową reprezentacji;
- klient bezpośredni może być uczestnikiem nierozliczającym KDPW_CCP (NCM), ale nie jest to wymagane; jeśli będzie NCM, wówczas ma możliwość portingu wraz z klientami pośrednimi w przypadku niewypłacalności uczestnika rozliczającego;
- wśród atrybutów NKK jest oznaczenie, czy dany klient lub grupa klientów jest DC, czy INDC;